

brugsskoler forekommer det mig at være uheldigt. Kommissionen havde nemlig dette Spørgsmaal under Overvejelse, der var Tale om at give disse Skoler et særligt Bidrag, men som det hedder i Kommissionsbetænkningen — jeg maa maaske oplæse nogle ganske faa Linier —: „Kommissionen er imidlertid enig om, at det i alle Tilfælde vilde være betænkeligt, om de paatænkte „Husmandsskoler“ fra Statens Side bleve begunstigede fremfor de almindelige Landbrugsskoler paa den Maade, at der blev bevilget en særlig Sum, der kun kunde anvendes som Understøttelse til trængende Elever, der besøgte Husmandsskolerne. Kommissionen vilde anse det for urigtigt paa denne Maade at tvinge de trængende Elever til at besøge visse bestemte Skoler, idet Eleverne i denne Henseende tværtimod bør stilles fuldkommen frit, saaledes at det vil komme til at bero paa den fri Konkurrence mellem Skolerne, hvilke af disse der ville kunne drage det største Antal Elever til sig.“ Det var det, man der aldeles bestemt hævdede, at disse Skoler ikke burde begunstiges paa anden Maade, end at de, hvis der virkelig viste sig tilstrækkelig Interesse for at faa disse Skoler oprettede, skulde have et Statslaan, saaledes at det var muligt at faa dem oprettede. Men her kunne de andre Landbrugsskoler jo ikke konkurrere med disse to Skoler, naar de have denne ganske særlige Forret fremfor de øvrige Landbrugsskoler. Jeg haaber imidlertid ikke, at den højtærede Kultusminister vil have synderlig Betænkelighed derved, om man kunde komme bort fra denne Undtagelsesbestemmelse, som jeg i det hele taget, baade for disse Skolers Skyld og for deres Skyld, som skulde søge Skolerne, anser for meget uheldig. Jeg nævnede før, at Bidraget til Eleverne, som jeg anser for Hovedsagen ved hele dette Lovforslag, er sat fra 180,000 til 250,000 Kr. Det er selvfølgelig det vigtigste, men jeg vil dog indrømme, at jeg havde sat betydelig større Pris paa, om man havde fulgt det Forslag, som er kommet fra Højskolernes og Landbrugsskolernes Bestyrelser, og som gik ud fra, at Beløbet sættes paa den Maade, at det stadig rettede sig efter den stigende Trang til Oplysning. Nu er det jo saaledes, at naar man sætter et Beløb af 250,000 Kr., vil det være ret tilstrækkeligt i de første Aar, men efter nogle Aars Forløb, efterhaanden som Højskolebesøget stiger, og Kravet om Understøttelse stiger, vil dette Beløb blive for knapt, og saa ville vi igen have det, som vi have haft

det i en Række Aar, hvor vi kun have kunnet give ganske utilstrækkelige Understøttelser. Paa den anden Side indrømmer jeg, at det mulig kunde være vanskeligt for Ministeren at foreslaa noget saadant, da ingen ved, hvor stort et Statsbidrag vi saa vilde komme til at yde til dette Formaal. Men jeg synes dog ikke, at denne Sag har et større Omfang, naar man har set, hvorledes dette Elevbesøg stiger Aar for Aar, end at man omtrent kan regne ud, hvad det vil komme til at koste Staten og jeg synes derfor slet ikke, at man behøver at frygte for, at det vil komme til at stige saa højt, at der var nogen Fare ved det.

Højskolerne og Landbrugsskolerne faa nu hver sit Beløb, hvad der jo heller ikke hidtil har været Tilfældet. I et Andragende, som kom fra Landbrugsskolerne en Gang i Vinter, hedder det, at der til trængende Landbrugsskoler nu ofres ca. 7,000 Kr. Jeg tror nu ikke, at dette Beløb er overensstemmende med de virkelige Forhold, idet der vistnok ydes en Del mere til de forskellige Afdelinger inden for Fagskolerne; men naar det nu her hedder, at de faa 20 Kr. maanedlig, og det deles til Højskolerne og Landbrugsskolerne hver for sig, nærer jeg nogen Frygt for, at Landbrugsskolerne, som maaske hidtil have været forurettede, hvad jeg paa ingen Maade ønsker, at de skulle være, efter dette Forslag ville blive i høj Grad begunstigede. Det kommer dog ikke saa meget an paa at finde Forholdet imellem, hvor mange Elever der søge Landbrugsskolerne, og hvor mange der søge Højskolerne, men det, det kommer an paa, er, hvor stort et Procentantal af de Elever, der søge Højskolerne, og dem, der søge Landbrugsskolerne, der virkelig ere kvalificerede og trængende til Statsunderstøttelse. Og der tror jeg ganske vist, at dette Procentantal er langt større mellem Højskolernes Elever, end det er mellem Landbrugsskolernes Elever. Her er der et Forhold, som det naturligvis er vanskeligt allerede paa Forhaand at oplyse. Endelig hedder det i Lovforslagets § 5, at Understøttelserne uddeles efter nærmere af Ministeren givne Regler gennem Skoleraadene. Ja, det er altsaa en Administrationssag, som i og for sig ikke vedkommer Rigsdagen, men jeg vil dog gerne ved denne Sags Behandling henstille til den højtærede Kultusminister, om det ikke er muligt, at der kunde gøres noget for at indskærpe Skoleraadene, at disse Bidrag kun gaves efter aldeles bestemte Regler. Efter de Oplysninger, jeg